യാത്രാനുഭവം–ചില ചിന്തകൾ

ഡോ.പി.രൺജിത്
അദ്ധ്യാപകൻ, പി.ജി. സെന്റർ, തൃശ്ശൂർ

സംഗ്രഹം

വ്യക്തിപരമായ യാത്രാനുഭവത്തിൽ ആരംഭിച്ച്, യാത്രാനുഭവത്തിന്റെ വ്യതിരിക്തത, സ്വത്വത്തിന്റെ അർത്ഥാന്വേഷണം, ഞാൻ – അപരൻ എന്ന താരതമ്യം, നാട് - മറുനാട് എന്ന പരികല്പനയുടെ ആപേക്ഷികത എന്നിവയിലൂടെ കടന്നുപോവുന്നു. സ്ഥലത്തിലൂടെയുള്ള സഞ്ചാരവും കാലത്തിലൂടെയുള്ള സഞ്ചാരവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം, അഭയാർത്ഥികളുടെ യാതനാപൂർണമായ യാത്ര – ഇവയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

താക്കോൽവാക്കുകൾ: യാത്രാനുഭവം–ഞാൻ– അപരൻ, നാട് - മറുനാട്, കുടിയേറ്റം, തീർത്ഥാടനം, കച്ചവടയാത്ര, അഭയാർത്ഥികൾ.

ഒന്ന്

പന്ത്രണ്ടുവർഷംമുമ്പ് ബീഹാറിൽ ബോധ്ഗയയിൽ നിന്ന് സുജാത എന്ന ഗ്രാമത്തിലേക്കുള്ള യാത്ര. ബോധ്ഗയയിൽ നിന്ന് ഷെയർ ഓട്ടോവിൽ കയറുമ്പോൾ എട്ടൊൻപതു പേരുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും എല്ലാവരും വഴിയിൽ അവരവർക്കുള്ള ഇടങ്ങളിൽ ഇറങ്ങി. വാരാണസിയിൽ നിന്നു ബീഹാറിലേക്ക് വണ്ടികയറുമ്പോൾ തന്നെ അവിടത്തെ മലയാളി സുഹൃത്തുക്കൾ ചോദിച്ചു, നിങ്ങളെന്തിനാണ് കൊള്ളയും കൊലയും നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ സ്ഥലത്തേക്കു പോകുന്നത്, നഗരങ്ങളും ഗ്രാമങ്ങളും ഒന്നുമവിടെ സുരക്ഷിതമല്ല. കയ്യിലുള്ള പണം, ക്യാമറ എല്ലാം നഷ്ടപ്പെടും, ചിലപ്പോൾ ജീവനും. ഓട്ടോവിൽ ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേർ മാത്രമായപ്പോൾ എന്തോ വിഹ്വലത. സുഹൃത്ത് സനോജ് ആശങ്കപ്പെട്ടു. അവൻ (ഡ്രൈവർ) എന്തോ

പ്ലാൻ ചെയ്ത പോലെയുണ്ട്. സ്ഥലം വിജനം. തിരിച്ചുപോകാം. പറയാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ ഡ്രൈവർ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. മൈഥിലിയിൽ എന്തോപറഞ്ഞു. ചീത്ത പറയുന്നപോലെ. ഞങ്ങൾ ഇവിടെയിറങ്ങുകയാണ്. വണ്ടി നിർത്ത്. ഇറങ്ങിയപ്പോൾ ആശയക്കുഴപ്പമായി. എവിടെയാണ് സുജാത? പാടത്തിനപ്പുറത്തെ വിദൂരതയിലേക്ക് ഡ്രൈവർ കൈചൂണ്ടി. കുറെ ദൂരമുണ്ട്. മൈഥിലിഭാഷയിൽ വീണ്ടും. വണ്ടിക്കൂലി കൊടുത്തപ്പോൾ അയാൾക്ക് നിരാശയുടെ മുഖം. വിശാലമായ പാടത്ത് നേർത്ത വരമ്പിലൂടെ നടന്നു. ചുറ്റും മഞ്ഞപ്പൂക്കളുമായി കടുകുചെടികൾ. കടുകുപാടത്തിന്റെ നടുവിലൂടെ നടന്നുനടന്ന്, വരമ്പുകൾ ഇടത്തോട്ടും വലത്തോട്ടും തിരിഞ്ഞ്, ഒരു മേട്ടു കയറിയിറങ്ങി വലഞ്ഞ്, പഴയൊരു ബുദ്ധസ്തൂപത്തിന്റെ അരികിലെത്തി. ഇതായിരിക്കണം സുജാതസ്തൂപം. ആർക്കിയോളജിക്കാരുടെ ബോർഡുണ്ട്. ഏഴുവർഷം ഉപവാസമിരുന്ന ബുദ്ധന് ആദ്യമായി പാൽച്ചോറു നല്കിയ സുജാതയുടെ വീടുണ്ടായിരുന്ന ഗ്രാമം. ഇപ്പോൾ ബക്രാവൂർ. ഏതാനും ആളുകൾ, വൃദ്ധന്മാരാണധികവും, അവിടവിടെ ഇരുന്നു വർത്തമാനം പറയുന്നു. അവർ ഞങ്ങളെ ആക്രമിക്കാൻ പദ്ധതിയിടുകയാണോ. പക്ഷേ സ്ഥലം ശാന്തം. ബുദ്ധമയമായ സായാഹ്നം. ഞങ്ങൾ ചുറ്റിനടന്നു, ഫോട്ടോ എടുത്തു, ഇടക്കിടെ ഒളികണ്ണിട്ട് അവരെ നോക്കിക്കൊണ്ട്. എന്നാൽ അവർ ഞങ്ങളെ നോക്കുന്നേയുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവരുടെ ലോകം അത്ര അപരിചിതമല്ലാതായി. ഇന്ത്യയിൽ എല്ലായിടത്തും എല്ലാ കാലത്തും കാണാവുന്ന ഗ്രാമവൃദ്ധന്മാർ. 'ഉദയനകഥാ കോവിദ ഗ്രാമവൃദ്ധാൻ' എന്ന് കാളിദാസൻ (മേഘസന്ദേശം). പെട്ടെന്ന് ആശങ്കകൾ ഇല്ലാതെയായി. ബീഹാർ ഗ്രാമങ്ങളും ഇന്ത്യയിലെ ആയിരക്കണക്കിന് ഇതര ഗ്രാമങ്ങളെപ്പോലെത്തന്നെ. ഓട്ടോ ഡ്രൈവറോട് പെരുമാറിയതോർത്ത് ജാള്യത തോന്നി.

അപരിചിതമേഖലകൾ മിക്കവർക്കും വിഹ്വലതയുളവാക്കുന്നു. എന്നാൽ പരിചിതമേഖല വിട്ടുപോകാനുള്ള തൃഷ്ണ – യാത്ര ചെയ്യാനുള്ള അദമ്യമായ ആഗ്രഹം– തടുക്കാനാവുന്നതുമല്ല.

രണ്ട്

യാത്ര ഇഷ്ടപ്പെടാത്തവർ, യാത്ര ഒഴിവാക്കാനാവാത്തവർ, തീരെ ചുരുക്കം. നല്ല ഭക്ഷണവും വെള്ളവും സൗകര്യപ്രദമായ താമസവും തേടിയുള്ള യാത്രകൾ മനുഷ്യർക്കു മാത്രമല്ല, പക്ഷികൾക്കും മൃഗങ്ങൾക്കും ജലജീവികൾക്കും സസ്യങ്ങൾക്കുപോലും അനിവാര്യമാണ്. ഭാഷയിലൂടെ (ദൃശ്യങ്ങളും

ശബ്ദങ്ങളും കൂട്ടിച്ചേർത്തും) യാത്രാനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവെക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ യാത്രകൾ തിരിച്ചറിയപ്പെടുകയുള്ളൂ. മനുഷ്യയാത്രകളുടെ അനുഭവങ്ങളേ നമുക്കു പങ്കുവെക്കാനാവൂ, മറ്റു ജീവികളുടെ യാത്രാനുഭവങ്ങൾ അവർ പങ്കുവെക്കുന്നുണ്ടാകാം.

എങ്ങനെയാണ് മനുഷ്യന്റെ ഇതര അനുഭവങ്ങളിൽനിന്ന് യാത്രാനുഭവം വേർതിരിയുന്നത്? ഓരോ വ്യക്തിയും ഓരോ ചെറിയ വലിയ സമൂഹങ്ങളും തങ്ങളുടെ മേഖല (territory) നിർമിച്ചെടുക്കുന്നുണ്ട്. പരിചിത സ്ഥലങ്ങൾ മാത്രമല്ല, പരിചിതവസ്തുക്കൾ, ജീവികൾ, വ്യക്തികൾ –എല്ലാം കൂടിച്ചേർന്ന സ്വന്തംമേഖല. പരിചിതമേഖല–വിട്ടുപോകുമ്പോഴാണ് യാത്ര അനുഭവമാകുന്നത്. പരിചിതമേഖല എന്നത് ഒരു താരതമ്യാധിഷ്ഠിത പരികല്പനയാണ്. ഒരു വിദ്യാർത്ഥി സ്കൂൾവിട്ട് കോളേജിൽ എത്തുന്ന ആദ്യ ദിവസങ്ങളിൽ കോളേജ് അപരിചിതമേഖലയാണെങ്കിലും പിന്നീടത് പരിചിതമേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തപ്പെടുന്നു. പക്ഷേ അങ്ങോട്ടുള്ള ബസ്സ് യാത്രകൾ, തീവണ്ടിയാത്രകൾ, പരിചിതത്വത്തിന്റെ ആവർത്തനമല്ല. അപരിചിതമുഖങ്ങൾ എന്നുമുണ്ടാകും. സ്വന്തം വാഹനമോ കോളേജ് ബസ്സോ ഉപയോഗിച്ച് അപരിചിതമേഖല ഒഴിവാക്കാൻ നാം ശ്രമിക്കാറുണ്ട്.

അപരിചിതമേഖലകൾ മിക്കവർക്കും വിഹ്വലതയുളവാക്കുന്നു. എന്നാൽ പരിചിതമേഖല വിട്ടുപോകാനുള്ള തൃഷ്ണ തടുക്കാനാവുന്നതുമല്ല. ഇതിനുള്ള പോംവഴികൾ യാത്രയിലുടനീളം നാം അവലംബിക്കാറുണ്ട്. വാഹനം വാടകക്കെടുത്ത് കൂട്ടുകാർക്കൊപ്പം, അല്ലെങ്കിൽ കുടുംബത്തിനൊപ്പം, നാട്ടുകാർക്കൊപ്പം, അതുമല്ലെങ്കിൽ പല പല ഗ്രൂപ്പുകൾ – എങ്ങനെയെങ്കിലും പരിചിതവലയം ഉണ്ടാക്കാമെന്ന് ഉറപ്പുള്ളവർ. പൂർണമായും അപരിചിതമേഖലയിലേക്ക് കടക്കുന്നവർ വളരെ അപൂർവ്വം. തപോവനസ്വാമികൾ, രാജൻ കാക്കനാടൻ... ... അധികം പേരില്ല. പണ്ട് എഴുത്തുകാരാകാൻ സാഹചര്യമില്ലാത്ത, വാമൊഴിക്കഥകളിലൂടെ തങ്ങളുടെ യാത്രാനുഭവം ആവിഷ്കരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സഞ്ചാരികൾ എത്രയോ ഏറെ. അപരിചിതമേഖലകളിലൂടെ ഒറ്റയ്ക്കു നിരന്തരം സഞ്ചരിക്കേണ്ടി വന്നവർ. അവരുടെ കഥകൾക്ക് കേൾവിക്കാർ അസംഖ്യം. യാത്രാകഥകൾ കേട്ടോ വായിച്ചോ മനോഗതസഞ്ചാരം നടത്തുന്ന ശീലം വളരെ ആദിമമാണ്.

പുറപ്പെട്ടിടത്ത് തിരിച്ചെത്തൽ യാത്രയുടെ ഭാഗം. എല്ലാ യാത്രകളിലും മടക്കയാത്രകളുമുണ്ട്. അന്നു തന്നെ, ചിലപ്പോൾ ഏതാനും ദിവസങ്ങൾ,

മറ്റു ചിലപ്പോൾ ആഴ്ചകൾ, അപൂർവ്വമായി മാസങ്ങൾ, വർഷങ്ങൾ. ഒന്നോ രണ്ടോ തലമുറ കഴിഞ്ഞു മടക്കയാത്രക്കു തുനിയുന്നവരും ഉണ്ടെന്നു നമ്മുടെ കുടിയേറ്റചരിത്രം പറയുന്നു. ഗയുത്ര ബഹാദൂർ കണ്ടെത്തുന്നതുപോലെ, പത്തൊൻപതാംനൂറ്റാണ്ടിൽ കരീബിയൻ ദ്വീപുകളിലേക്ക് കുടിയേറിയവരുടെ അടുത്ത തലമുറ സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തരം ഇന്ത്യയിലെ ഗ്രാമങ്ങളിലേക്കു തിരികെവന്നു സ്വന്തംനാട്ടിൽ തീർത്തും അപരിചിതമാവുക എന്ന സന്ദിഗ്ധാവസ്ഥ അഭിമുഖീകരിച്ചിരുന്നു (2013). കുടിയേറ്റക്കാർക്ക് ചില പൊതുസ്വഭാവങ്ങളുണ്ട്. വർഷത്തിലൊരിക്കൽ അല്ലെങ്കിൽ ഏതാനും വർഷം കഴിയുമ്പോൾ അവർ തങ്ങളുടെ പഴയദേശത്തേക്കു മടങ്ങിവരും, പുതിയ അനുഭവങ്ങൾ പഴയ ആളുകളുമായി പങ്കുവെക്കാനായി. എപ്പോഴും തിരിച്ചുപോകാനായി ധിറുതിപ്പെട്ട് എന്നാൽ സാവധാനത്തിൽ മടിച്ചു മടിച്ചു മാത്രമേ തിരിച്ചുപോകു. ഈ മടക്കങ്ങളും തിരിച്ചുപോക്കും ആണ് കുടിയേറ്റത്തെ സഹനീയമാക്കുന്നത് എന്നുതോന്നും.

ഓരോ യാത്രയും വ്യക്തികളിൽ ചെറിയ മാറ്റമെങ്കിലും വരുത്തുന്നുണ്ട്. സ്വന്തമായി കരുതുന്ന ലോകത്തിനു പുറത്തു മറ്റൊരു ലോകമുണ്ടെന്നതു നിസ്സാരമായ തിരിച്ചറിവല്ല. യാത്രയിലുടനീളം അപരലോകത്തെ അവഗണിക്കാൻ നാം പലപലമാർഗങ്ങൾ കണ്ടെത്തുമെങ്കിലും പെട്ടെന്ന് ഒരു നിമിഷം വാതിലിൽ പാതിമറഞ്ഞ് നിങ്ങളെ തറച്ചുനോക്കുന്ന കുട്ടിയുടെ കണ്ണുകൾ, ഏറെക്കാലം നമ്മെ പിന്തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കും; പലപല അർത്ഥങ്ങളോടെ. ഓരോ യാത്രയും ഞാൻ എന്ന ഭാവത്തെ, എന്റേത് എന്ന ചിന്തയെ പ്രതിസന്ധിയിലാക്കുന്നുണ്ട്. ആഗ്രഹമില്ലാതെ തന്നെ സ്വത്വത്തെ നിരന്തരം മാറ്റിനിർമിക്കേണ്ടി വരുന്നുണ്ട്. മനസ്സിൽ പതിയുന്ന അന്യർ എന്ന പരികല്പനയോടുള്ള പ്രതിപ്രവർത്തനത്തിലൂടെ സ്വത്വത്തെ അസ്ഥിരമാക്കുകയോ മാറ്റി മാറ്റി നിർവ്വചിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന യാത്രകൾ. അതുകൊണ്ട് എപ്പോഴും പരിചിതമേഖലയിൽ തുടരാനുള്ള ആഗ്രഹം പോലെത്തന്നെ പരിചിതലോകം വിട്ടുപോകാനുള്ള വ്യഗ്രതയും നമുക്കുണ്ട്. അവളോ അവനോ അവരോ ആയുള്ള നിരന്തര താരതമ്യത്തിലൂടെ ഞാനാര് അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങളാര് എന്ന പ്രശ്നത്തിന് എല്ലായ്പോഴും മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഉത്തരങ്ങൾ തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു നാം.

നാട്–മറുനാട് എന്നീ പരികല്പനകൾ പരസ്പരാപേക്ഷികങ്ങളാണ്. സ്വന്തംനാട് മുഖപരിചയമുള്ള ഏതാനുംപേരുടെ ചുറ്റുവട്ടമോ

നൂറ്റിമുപ്പതുകോടിയിലധികം മുഖങ്ങൾ ഉള്ള ബൃഹത്തായ ഇന്ത്യയോ ആകാം. നാടിനോട് താരതമ്യപ്പെടുന്ന മറുനാട് ആ നാടിനനുസരിച്ച് മാറിക്കൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. അന്യർ നിങ്ങൾക്കുള്ളിലോ പുറത്തോ എന്ന ചോദ്യം പോലെ മറുനാട് നാടിനകത്തോ പുറത്തോ എന്നും ചോദിക്കാം. അത് അകത്തുനിന്നുകൊണ്ട് പുറത്തേക്കുള്ള നോട്ടമായും പിന്നെ പുറത്തേക്കുള്ള നോട്ടത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അകം കാണുന്ന കാഴ്ചയായും മാറാം. എന്തായാലും യാത്രകളിൽ നാം പൂർണമായും പുറത്തുമല്ല, പൂർണമായും അകത്തുമല്ല. അസ്വസ്ഥതയിൽ നിന്നുളവാകുന്ന ഒരു ആനന്ദം യാത്രയിലുണ്ട്.

മൂന്ന്

നീണ്ടപ്രയാണങ്ങളാണ് മനുഷ്യചരിത്രം മുഴുവൻ. കേരളം എന്ന ഭൂപ്രദേശം പരിഗണിക്കുമ്പോൾ ഏകദേശം മൂവായിരംവർഷമായി അനേകമനേകം സംഘങ്ങൾ ഇവിടെയെത്തി താമസമുറപ്പിച്ചതായി തെളിവുകളുണ്ട്. ഒരുപക്ഷേ ഒട്ടേറെസംഘങ്ങൾ ഇവിടെ നിന്ന് മറ്റിടങ്ങളിലേക്ക് യാത്രയാവുകയും ചെയ്തിരിക്കാം. കുറച്ചുകാലമെങ്കിലും സ്ഥിരമായി താമസിച്ചവരാണ് തെളിവുകൾ അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളു. കേരളത്തിലുടനീളം കാണുന്ന മഹാശിലാസംസ്കാരത്തിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

നീണ്ടയാത്രകളെ സാധാരണയായി പലവിധത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിച്ച് തിരിക്കാറുണ്ട്. അതിജീവനത്തിനായുള്ള കുടിയേറ്റങ്ങൾക്കാണ് ഏറ്റവും നീണ്ടചരിത്രമുള്ളത്. പിന്നെ കച്ചവടയാത്രകൾ, തീർത്ഥാടനങ്ങൾ. രണ്ടായിരംവർഷംമുമ്പുള്ള കുടിയേറ്റങ്ങളുടെ സ്വഭാവം ഇന്ന് കണ്ടെത്തുക എളുപ്പമല്ല. അത് ആഖ്യാനങ്ങളെന്തെങ്കിലും അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽതന്നെ നമ്മുടെ കൺമുന്നിലവ എത്തിയിട്ടില്ല. എന്നാൽ കച്ചവടയാത്രകളുടെ കാര്യമതല്ല. തമിഴകത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ സാർത്ഥവാഹകസംഘങ്ങളെ വിവരിക്കുന്ന ഒട്ടേറെ കവിതകൾ സംഘകാലകൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിലുണ്ട്. ഗ്രീക്കുകാരുടെയോ റോമാക്കാരുടെയോ നിലപാടിൽ ഈ കച്ചവടയാത്രകൾ പരാമർശിക്കുന്ന പെരിപ്ലസ് മാരിസ് എറിത്രിയെയ് (എറിത്രിയൻ കടലിലൂടെയുള്ള കപ്പൽയാത്ര), മുസിരിസ് പേപ്പിറസ് പോലുള്ള രേഖകളുമുണ്ട്.

ഇതേ കാലത്തുതന്നെ തീർത്ഥാടനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള സൂചനകളും ലഭിക്കുന്നു. കുമരി മുനമ്പിൽ സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും വന്ന് കുളിച്ച് വ്രതമനുഷ്ഠിക്കുന്നതായും പണ്ടൊരിക്കൽ ഒരു ദേവത അവിടെ കുളിച്ച് താമസിച്ചതിന്റെ സ്മരണയാണിതെന്നും പെരിപ്ലസ് (1982). തീർത്ഥാടനങ്ങൾക്ക്

ഇന്നത്തെ മതങ്ങളെക്കാൾ പഴക്കമുണ്ട്. ബുദ്ധന്റെ കാലത്തിനുമുന്നേ കാശി ഒരു തീർത്ഥാടനനഗരം ആയിരുന്നുവെന്നതിന് തെളിവുകൾ ഏറെ. ഹിന്ദു ദൈവങ്ങൾക്കും വളരെമുമ്പ് ഗംഗാനദി, സൂര്യൻ, യക്ഷന്മാർ, യക്ഷികൾ, രാക്ഷസർ, ഭൈരവന്മാർ – പലരും ആരാധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു അവിടെ (ഡയാന എക്ക് 1983). ബുദ്ധന്റെ കാലഘട്ടത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടസ്ഥലങ്ങൾ പലതും തീർത്ഥാടനകേന്ദ്രങ്ങളായി മാറുന്നതു കാണാം. അശോകൻ സ്ഥാപിച്ച സ്മാരകസ്തൂപങ്ങൾ ഇതാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. തീർത്ഥാടനകേന്ദ്രങ്ങൾ സാവകാശം കുടിയേറ്റനഗരങ്ങളായി മാറുന്ന കാഴ്ച നമ്മുടെ ചരിത്രത്തിലുടനീളമുണ്ട്.

ദക്ഷിണേന്ത്യയിൽ തമിഴകകാലഘട്ടത്തിലെ മധുരാനഗരം (മതുരൈ) ജനങ്ങളുടെ ഒരു യാത്രാലക്ഷ്യം ആയിരുന്നുവെന്ന് മതുരൈക്കാഞ്ചി സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സഞ്ചാരം സംഘകാലകവിതയുടെ ഒരു പ്രധാനവിഷയമായിരുന്നല്ലോ. കവികളും കച്ചവടക്കാരും പടയാളികളും രാജാക്കന്മാരും എല്ലായ്പ്പോഴും സഞ്ചാരത്തിലായിരുന്നു എന്നാണ് കവിതകളിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്ന ചിത്രം. സംഘകാലത്തിനുശേഷം ചിലപ്പതികാരവും മണിമേഖലയും കഥാപാത്രങ്ങളുടെ നീണ്ടയാത്രകളുടെ കഥയാണ് പാടുന്നത്. പിന്നീട് ഭക്തികാവ്യങ്ങളുടെ കാലഘട്ടത്തിൽ കുലശേഖര ആൾവാരും സുന്ദരമൂർത്തിയും ആണ്ടാളും മറ്റനേകം കവികളും തമിഴകത്തെ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലുടനീളം സഞ്ചരിച്ച് ഗാനമാലപിക്കുന്നത് കാണാം (ആറ്റൂർ 2004). ചോളകാലത്തും തുടർന്നും നിർമിക്കപ്പെട്ട ബൃഹത്തായ ക്ഷേത്രങ്ങൾ ആയിരക്കണക്കിനു തീർത്ഥാടകരുടെ യാത്രാലക്ഷ്യമായിത്തീരുന്നു.

കുടിയേറ്റങ്ങളും തീർത്ഥാടനങ്ങളും കച്ചവടയാത്രകളും ധാരാളമായി നടന്നിരുന്നു എന്ന് ആവർത്തിക്കുന്നതിലല്ല നമ്മുടെ ശ്രദ്ധ, ആഖ്യാനം ചെയ്യപ്പെട്ട ഇത്തരം യാത്രാനുഭവങ്ങളിൽ സ്വത്വസംഘർഷങ്ങൾ എത്രത്തോളം പ്രതിഫലിക്കുന്നു എന്നതിലാണ്. സംഘകാലകവിതകളിൽ വേദനയുടെ, ആർദ്രതയുടെ ചില സ്പർശനിമിഷങ്ങളെയുള്ളൂ. എന്നാൽ ചിലപ്പതികാരത്തിൽ കണ്ണകിയുടെ കഠിനമായ മാനസികസംഘർഷവും, വേദനയിലൂടെയുള്ള ഭ്രാന്തമായ അലച്ചിലും നമ്മുടെ ഹൃദയത്തെ ഉലയ്ക്കും.

നാല്

മലയാളത്തിലുള്ള യാത്രാനുഭവചിത്രീകരണങ്ങളിൽ ആദ്യപരിഗണന മണിപ്രവാളകൃതികൾക്കാണ്. മലയാളത്തിലെ മികച്ച യാത്രാവിവരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേത് ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം, കോകസന്ദേശം എന്നീ

സന്ദേശകാവ്യങ്ങൾ തന്നെ. പല അർത്ഥതലങ്ങളുണ്ട് ഈ കൃതികൾക്ക്. പ്രണയവും സന്ദേശവും ആണ് പ്രാഥമികവായനയിൽ കണ്ടെത്താനാവുക. സന്ദേശം എത്തിക്കാനുള്ള യാത്രാമാർഗവും വഴിയിലെ സ്ഥലങ്ങളോരോന്നും പഴയ സഞ്ചാരികൾക്കുള്ള വഴികാട്ടികൾ (travel guide) ആയിത്തീരുന്നു. യാത്രചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയുടെ നിരീക്ഷണങ്ങൾ, സ്ഥലങ്ങളുടെയും കാഴ്ചകളുടെയും മനോഹരവും വസ്തുനിഷ്ഠവും ഭാവനാപ്രചോദിതവുമായ വർണനകൾ – ആധുനികയാത്രാവിവരണങ്ങളുടെ ഘടകങ്ങളെല്ലാം കണ്ടെത്താനാവും ഇവിടെ. കാളിദാസന്റെ യക്ഷൻ മേഘമായി മാറി വിമാനയാത്രയുടെ അനുഭവം വായനക്കാർക്കു പകർന്നുകൊടുത്തതിന്റെ മികവ് നമ്മുടെ കൃതികൾക്ക് അവകാശപ്പെടാനാകില്ലെങ്കിലും. നാടൻപാട്ടുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പരിഗണിക്കപ്പെടുന്ന പയ്യന്നൂർപാട്ട് കച്ചവടയാത്രകളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഒരു കഥാകാവ്യമാണ്. മരക്കലത്തിൽ (കപ്പൽ) ഏറിയുള്ള യാത്രയും അഞ്ചുവണ്ണം, മണിഗ്രാമം പോലുള്ള ദീർഘദൂര കച്ചവടസംഘങ്ങളും അക്കാലത്തെ കച്ചവടസഞ്ചാരത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു രേഖാചിത്രം അവതരിപ്പിക്കുന്നു. വടക്കൻപാട്ടുകളിലും തോറ്റംപാട്ടുകളിലും വഴിനടത്തം ഒരു പ്രധാനവർണനയാണെങ്കിലും യാത്രാനുഭവചിത്രീകരണം ഇവിടെയെല്ലാം ഒരു കൂട്ടത്തിനു പങ്കുവെക്കാവുന്ന പൊതുശീലുകളാണ്, വ്യക്തിയുടെ സൂക്ഷ്മാനുഭവങ്ങളല്ല.

വർത്തമാനപുസ്തകത്തിലെത്തുമ്പോൾ മലയാളത്തിലെ സഞ്ചാരസാഹിത്യത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മത നമുക്ക് തൊട്ടനുഭവിക്കാം. രസകരം, കൗതുകകരം, അത്ഭുതകരം, ആനന്ദകരം - എന്നിങ്ങനെ സ്ഥിരം പദങ്ങൾകൊണ്ട് വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന സഞ്ചാരകൃതിയല്ല വർത്തമാനപുസ്തകം. യാത്രയിലുടനീളം അനുഭവിക്കുന്ന ക്ലേശങ്ങളും, തടസ്സങ്ങളും യാതനാപൂർണമായ അനുഭവമാണ് നൽകുന്നത്. പ്രതീക്ഷിച്ചവരിൽനിന്ന് സഹായം ലഭിക്കുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല കടുത്ത അവഗണനയും പീഡനങ്ങളും നേരിടേണ്ടിവരുക, യാത്രയുടെ ലക്ഷ്യം അല്പമെങ്കിലും നിറവേറാനായി സന്ദിഗ്ധതയോടെ വർഷങ്ങളോളം തങ്ങേണ്ടിവരുക, മരണത്തിന്റെ വക്കോളമെത്തുന്ന രോഗങ്ങൾക്ക് ഇരയാവുക, നിരന്തരം സ്വന്തംയാത്രയുടെ പരിണതികളെപ്പറ്റി പരിചിന്തനം നടത്തേണ്ടി വരുക – തോമ്മാ കത്തനാരുടെയും യൗസേഫ് മല്പാന്റെയും എട്ടുവർഷം നീണ്ടയാത്ര അപരലോകത്ത് എല്ലായ്പ്പോഴും സ്വയം അന്യമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുക എന്ന വ്യക്തികളുടെ അനിവാര്യമായ പ്രതിസന്ധിയുടെ ചിത്രീകരണമാണ്.

കേരളക്കര ലക്ഷ്യമാക്കി വരുന്ന പുറംലോകത്തെ യാത്രക്കാർക്ക് ഉണ്ടായ അനുഭവങ്ങളുടെ ചില ചിത്രങ്ങൾ വരച്ചു വെക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ക്രി.വ. നാലാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മലബാർ കരയിൽ എവിടെയോ ആറു വർഷത്തോളം തടഞ്ഞുവെക്കപ്പെട്ട്, ഏതോ ഒരു നാടുവാഴിയുടെ അടുക്കളസഹായിയായി കഴിയേണ്ടിവന്ന ഒരു തീബ്സുകാരന്റെ (ഈജിപ്ഷ്യൻ ഗ്രീക്ക്) ഗ്രീക്ക് ഭാഷയിലുള്ള അനുഭവകഥ, കുരുമുളകു പറിക്കുന്ന ഉയരംകുറഞ്ഞ കാട്ടുവാസികളെയും പുഴയോരത്തെ കാടുകളിൽ കായ്കനികൾ കഴിച്ച് തപസ്സിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണരെയും നേർക്കാഴ്ച പോലെ വിവരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു (ഡെററ്റ് 1962, മഡ്സി 2018). പില്ക്കാലത്ത് സമാഹരിക്കുകയും പകർത്തിയെഴുതി സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തവരുടെ കൂട്ടിച്ചേർക്കലുകൾ വേർതിരിക്കാകാത്തതിനാൽ മറ്റനേകം കൃതികളെപ്പോലെ ഇവയെയും ചരിത്രകാരന്മാർ വിശ്വാസയോഗ്യമായി കരുതുന്നില്ല.

മലബാർകരയെപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്ന ഒട്ടനേകം യാത്രാകൃതികൾ ലഭ്യമാണ് നമുക്കിന്ന്. ഇബ്ൻ ബത്തൂത്ത, മാർക്കോ പോളോ, മാഹ്വാൻ, ലൂഡോവിക്കോ ഡി വർത്തേമ, ദ്വാർത്തേ ബർബോസ, ഫിലിപ്പ് ബൽദേ, കാന്റർ വിഷർ മുതലയാവരുടെ കൃതികൾ പ്രധാനമാണ്. രണ്ടായിരംവർഷം മുമ്പോ, അറുനൂറുവർഷം മുമ്പോ, ഇരുനൂറുവർഷം മുമ്പോ രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ട യാത്രകളിൽ കടന്നുവരുന്ന മലബാർ, നമ്മുടെ നാട് എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന ഒന്നാണോ? അന്നത്തെ ജനങ്ങളുടെ സ്വഭാവം, അവരുടെ പരസ്പരബന്ധങ്ങൾ, അവരുപയോഗിച്ച ഭാഷാരീതികൾ ഒന്നുംതന്നെ നമുക്ക് തൊട്ടുട്ടത്തറിടാൻ വഴിയില്ല. അതെങ്ങനെ നമ്മുടെ പരിചിതമേഖല ആയിത്തീരും? സ്വദേശമായിട്ടാണ് നാം കരുതിവരുന്നതെങ്കിലും പഴയ യാത്രാകഥളിലും ചരിത്രവിവരണങ്ങളിലും ആവിഷ്കരിക്കപ്പെയുന്ന മലബാർ/ കേരളം നമുക്കിന്നു മറുനാടാണ്. ഫ്രാൻസിസ് ബുക്കാനന്റെ വിവരണമോ വാർഡിന്റെയും കോണറിന്റെയും സർവ്വെ റിപ്പോർട്ടോ എടുത്തുനോക്കുക. വ്യത്യസ്തമായി ഉച്ചരിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലനാമങ്ങൾ, ചില ക്ഷേത്രങ്ങളുടെയോ പള്ളികളുടെയോ ഭാഗങ്ങൾ, അപൂർവ്വം ചില കെട്ടിടങ്ങളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ – ഇരുനൂറുവർഷം മുമ്പുള്ള 'സ്വന്തം'നാട് ഇത്രത്തോളം പരിചിതത്വം മാത്രമേ നമുക്കുമുന്നിൽ അനാവരണം ചെയ്യുന്നുള്ളൂ. സ്ഥലത്തിലൂടെയുള്ള സഞ്ചാരവും കാലത്തിലൂടെയുള്ള സഞ്ചാരവും തമ്മിലുള്ള സാദൃശ്യവും വ്യത്യാസവും നമ്മുടെ പല ഉറച്ചധാരണകളേയും കടപുഴക്കും. വിവരണാത്മകചരിത്രകൃതികളുടെ പാരായണം യാത്രാവിവരണത്തിന്റെ അനുഭവം തന്നെയാണ് സാധാരണക്കാരനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം. യാത്രാവിവരണമാകട്ടെ

ഞാൻ – അപരൻ എന്നീ പരികല്പനകൾക്കിടയിലുള്ള ആന്ദോളനങ്ങളും.

അഞ്ച്

യാത്രയുടെ ഏറ്റവും ദൈന്യമായമുഖം അഭയാർത്ഥികൾ എന്ന നിലയ്ക്കുള്ള പലായനത്തിന്റേതാണ്. സ്വന്തംനാട്ടിൽനിന്ന് ബഹിഷ്കൃതരായി അശരണരായി അലയുന്നവരുടെ ദൃശ്യം ചരിത്രത്തിലുടനീളം കാണാം. യുദ്ധങ്ങൾ, ഏകപക്ഷീയമായ ആക്രമണങ്ങൾ, അടിച്ചമർത്തലുകൾ, വിഭജനങ്ങൾ, വംശഹത്യകൾ, ക്ഷാമങ്ങൾ, പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾ, ഇപ്പോൾ കാലാവസ്ഥാപ്രതിസന്ധിയും - അഭയാർത്ഥിപ്രവാഹത്തിന്റെ നിദാനങ്ങൾ വർധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. ഉത്തരേന്ത്യയിലേതുപോലെ വലിയ അഭയാർത്ഥിപ്രവാഹങ്ങൾ കേരളക്കരയെ ഇതുവരെ ബാധിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും കഴിഞ്ഞ രണ്ടു നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ പതിനായിരക്കണക്കിന് ദളിതരും മറ്റുള്ളവരും ജാതിവ്യവസ്ഥയുടെ പീഡനങ്ങൾകൊണ്ടും ദാരിദ്ര്യംകൊണ്ടും നാട്ടിൽ നിൽക്കാനാവാതെ പരദേശങ്ങളിലേക്ക് പലായനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 19-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മധ്യത്തിൽ മലബാർ കൂലികൾ എന്ന പേരിൽ ബ്രിട്ടീഷ്കോളനികളിലേക്ക് തോട്ടങ്ങളിലെ പണിക്കാരായി നാടുവിട്ടുപോയവർ, മൗറീഷ്യസ്, റീയൂണിയൻ ദ്വീപുകൾ, ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക, സീഷെൽസ്, തെക്കെ അമേരിക്ക – ബ്രിട്ടീഷ് ഗയാന, ഫ്രഞ്ച് ഗയാന, സുരിനാം, ട്രിനിഡാഡ് - ടൊബാഗോ, മലേഷ്യ, സിലോൺ (ശ്രീലങ്ക), ഫിജി, ബർമ പലയിടങ്ങളിലായി അവരുണ്ടായിരുന്നതായി സൂചനകൾ അക്കാലത്തെ പത്രങ്ങളിലുണ്ട് (NLA). മലയാളത്തിൽ ഈ ആദ്യകാല കുടിയേറ്റക്കാരുടെ ആഖ്യാനങ്ങളൊന്നും ലഭ്യമല്ലെങ്കിലും പിൻതലമുറയുടെ ഓർമകൾ ഗയുത്രി ബഹാദൂറിനെപ്പോലുള്ളവർ സമാഹരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിരിക്കുന്നു (2013). മദ്രാസിൽനിന്നോ കൽക്കത്തയിൽനിന്നോ ആരംഭിച്ച് തെക്കെ അമേരിക്കയിലേക്കുള്ള മാസങ്ങൾനീളുന്ന കപ്പൽയാത്രയിൽത്തന്നെ ജാതി, സാമൂഹികപദവികൾ, സ്ത്രീപുരുഷബന്ധങ്ങൾ എല്ലാം എത്രത്തോളം മാറിത്തുടങ്ങുന്നു എന്ന് ഗയുത്രി കണ്ടെത്തുന്നു. എന്നാൽ അഭയാർത്ഥികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആലംബനമില്ലാത്ത സമ്പൂർണമായ അരക്ഷിതാവസ്ഥ ഈ തൊഴിലാളികൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല.

രണ്ടാംലോകയുദ്ധത്തിനിടയ്ക്ക് ജപ്പാൻ, ബർമ പിടിച്ചെടുത്തപ്പോൾ (1941-42) റങ്കൂണിൽനിന്നും ഇൻസീനിൽനിന്നും നടന്ന പലായനം അപൂർവ്വമായേ ആഖ്യാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളൂ. സ്ത്രീകളെയും കുട്ടികളെയും കപ്പലുകളിൽ തിരികെ അയക്കുന്നതിനായിരുന്നു മുൻഗണന. പണമുള്ളവർക്കും കപ്പലുകളിൽ ഇടംകിട്ടി. അവശേഷിച്ച ആയിരത്തിലധികം മലയാളികളുടെ

(മുപ്പതിനായിരത്തോളം ഇന്ത്യക്കാരുടെയും) കഥ അതിദയനീയമായിരുന്നു. ഇരാവതീ നദിയുടെ ഗതിയിലൂടെയും നിബിഡവനത്തിലൂടെയും വടക്കോട്ട് ആസ്സാമിലോ ബംഗാളിലോ എത്തുന്നതുവരെ നടക്കാനാണ് അവർ തുനിഞ്ഞത്. ആയിരക്കണക്കിന് കിലോമീറ്റർ (ഹ്യൂ ടിങ്കർ 2011). ഭയവും പട്ടിണിയും രോഗങ്ങളും. വഴിയിൽ ഒട്ടനേകം പേർ വീണുമരിച്ചു. തിരികെ കേരളത്തിലെത്തിയവർ തങ്ങളുടെ അതികഠിനമായ അതിജീവനശ്രമത്തെപ്പറ്റി പിന്നീട് മൗനികളായി. ഓർക്കാൻ പോലും ഭയപ്പെടുന്നതു പോലെ. ഇരുപത്തൊന്നാംനൂറ്റാണ്ട് ഈ നാഗരികതയുടെ അവസാനനൂറ്റാണ്ടാണെന്ന് പ്രവചിക്കപ്പെടുന്നു. ടൂറിസമോ തീർത്ഥാടനമോ കച്ചവടയാത്രകളോ അല്ല അഭയാർത്ഥിപ്രവാഹമാണ് ഈ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ തീക്ഷ്ണമായ യാത്രാനുഭവം.

ഗ്രന്ഥസൂചി

രവിവർമ്മ, ആറ്റൂർ (വിവ.) 2004. ഭക്തികാവ്യം. സമാ. എ.എ. മണവാളൻ. ബാംഗ്ലൂർ. സാഹിത്യഅക്കാദമി, വിവർത്തനകേന്ദ്രം.

പെരിപ്ലസ്, എറിത്രിയൻ കടൽത്തീരത്തിലൂടെ ഒരു കപ്പൽ യാത്ര. 1982. വിവ. പി.കെ. പത്മനാഭൻ നായ, തിരുവനന്തപുരം. കേരളഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്.

Derrett, M. & J. Duncan 1962. The Theban Scholasticus and Malabar in c. 355-60. Journal of the American Oriental Society, Vol. 82, No.1, (Jan.-Mar., 1962), pp.21–31

Diana L. Eck. 1983. Banaras: City of Light. New Delhi: Penguin.

Gaiutra Bahadur 2013. Coolie Woman: The Odyssey of Indenture. Hachette India

Hugh Tinker 2011. A Forgotten Long March: The Indian Exodus from Burma, 1942 Journal of Southeast Asian Studies DOI: ttps://doi.org/10.1017/S0022463400017069 Published online by Cambridge University Press: 07 April 2011

Maddy 2018. The Travails of a Theban Lawyer Dec. 2, 2018 Posted by Maddy https://maddy06.blogspot.com/2018/12/the-travails-of-theban-lawyer.html NLA-National Library of Australia http://nla.gov.au/nla.news-article27270801, 1328655 etc.

panicker.ranjit@gmail.com